

Α. Σχεδιάγραμμα

Τα τελευταία χρόνια της Μακεδονικής Δυναστείας η αυτοκρατορία οδηγείται σε παρακμή

Οι αυτοκράτορες υποστήριξαν τους «Δυνατούς»

Νομοθετικά μέτρα

Κατάργησαν τον νόμο του «Αλληλέγγυου»

- Σταμάτησαν να δίνουν γη στους Ακρίτες
- Μπορούν να πουλούν αυτά που έχουν στους Δυνατούς

Ξένοι μισθοφόροι (Βαράγγιοι) στη θέση των βυζαντινών στρατιωτών

Συνέπειες

για τους αγρότες

- Μένουν **απροστάτευτοι** απέναντι στους Δυνατούς και τους φοροεισπράκτορες
- **Αποξένωση & αντιπαλότητα** προς τους κατοίκους της πρωτεύουσας

για τους Ακρίτες

- **Καταργείται ο θεσμός των Ακριτών**
- Τα κτήματά τους **φορολογούνται** και κινδυνεύουν να τα χάσουν
- **Πουλούσαν τα κτήματά τους** για να εξαγοράσουν τη στρατιωτική θητεία

Οικονομικές

- Τα **έσοδα περιορίζονται** και τα έξοδα πολλαπλασιάζονται
- Μειώνονται οι δαπάνες για καράβια εμπορικά και πολεμικά
- Οι **Βενετοί** αποκτούν **εμπορικά προνόμια** και μπορούν να διακινούν προϊόντα

Αποτέλεσμα: Εξάρτηση από ναυτικές πόλεις της Ιταλίας & αδυναμία αντιμετώπισης νέων εχθρών

B. Ερωτήσεις & Απαντήσεις

Τι έγινε τα τελευταία χρόνια της Μακεδονικής δυναστείας;

Στα τελευταία χρόνια της Μακεδονικής δυναστείας το βυζαντινό κράτος κυβέρνησαν αυτοκράτορες, οι οποίοι πήραν το μέρος των πλούσιων αξιωματούχων της πρωτεύουσας και των «δυνατών» των επαρχιών, που δυσανασχετούσαν για τα μέτρα των προηγούμενων αυτοκρατόρων. Με τις λαθεμένες ενέργειές τους έβλαψαν την αυτοκρατορία και την οδήγησαν σε παρακμή.

Ποια νομοθετικά μέτρα πήραν οι τελευταίοι αυτοκράτορες;

- Κατάργησαν το νόμο του «Αλληλέγγυου» και άλλες διατάξεις, που προστάτευαν τους μικρούς καλλιεργητές από τους δυνατούς και τους εισπράκτορες των φόρων.
- Σταμάτησαν να δίνουν στρατιωτόπια στους ακρίτες και επέτρεψαν σ' αυτούς που είχαν να τα πουλούν στους δυνατούς και υπερέχοντες.
- Έβαλαν ξένους μισθοφόρους στη θέση των βυζαντινών στρατιωτών, θεωρώντας ότι αυτοί στοίχιζαν λιγότερο στο κράτος.

Ποιες ήταν οι συνέπειες αυτών των μέτρων για τους αγροτικούς πληθυσμούς;

Τα μέτρα αυτά προκάλεσαν αναταραχή και δημιούργησαν πολλά εσωτερικά προβλήματα στο κράτος. Οι αγροτικοί πληθυσμοί έμειναν απροστάτευτοι στα χέρια των δυνατών και των φορολόγων. Έτσι οι κάτοικοι της επαρχίας ένιωθαν τους κατοίκους της πρωτεύουσας εχθρούς και αντιπάλους.

Ποιες ήταν οι συνέπειες για τους κατοίκους των ακριτικών περιοχών;

Δεν μπορούσαν να καταταγούν στο στρατό ως ακρίτες. Τα κτήματά τους μπήκαν σε φορολογία και κινδύνευαν να τα χάσουν ή να γίνουν δουλοπάροικοι των δυνατών. Πουλούσαν τα κτήματά τους, εξαγόραζαν τη στρατιωτική τους θητεία και αναζητούσαν καλύτερη τύχη στις πόλεις.

Πώς ήταν τα οικονομικά του κράτους; Τι ενέργειες έγιναν και τι αποτέλεσμα είχαν;

Τα κρατικά έσοδα είχαν περιοριστεί και τα έξοδα πολλαπλασιάζονταν. Οι δαπάνες για τη συντήρηση του πολεμικού και εμπορικού στόλου θεωρήθηκαν μεγάλες. Τα καράβια παραμελήθηκαν και το πολεμικό ναυτικό εγκαταλείφθηκε. Ακόμη, η ασφάλεια και η διακίνηση των προϊόντων ανατέθηκε με συνθήκη στους Βενετούς, στους οποίους δόθηκαν πολλά εμπορικά προνόμια. Οι ενέργειες αυτές μείωσαν ακόμα περισσότερο τα έσοδα του κράτους. Οι ταπεινωτικές συνθήκες παραχώρησης προνομίων σε ξένους οδήγησαν το Βυζάντιο σε εξάρτηση από τις ναυτικές πόλεις της Ιταλίας και σε αδυναμία να αντιμετωπίσει τους νέους εχθρούς που απειλούσαν και παραβίαζαν τα σύνορά του.